

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

RESULTATFINANSIERINGEN INOM DEN GRUNDLÄGGANDE YRKESUTBILDNINGEN

Information om resultatmätarna för 2011

RESULTATFINANSIERINGEN INOM DEN GRUNDLÄGGANDE YRKESUTBILDNINGEN

Information om resultatmätarna för 2011

© Utbildningsstyrelsen

Guider och handböcker 2011:3

ISBN 978-952-13-4918-8 (pdf)

ISSN-L 1798-906X

ISSN 1798-9078 (online)

www.oph.fi/publikationer

INNEHÅLL

1 INLEDNING	4
2 MÅL FÖR DEN RESULTATBASERADE FINANSIERINGEN.....	5
2.1 Utgångspunkter för mätningen av resultat	6
2.2 Användning och tolkning av den information som resultatmätarna ger.....	6
3 UTBILDNINGSANORDNARE SOM OMFATTAS AV RESULTATFINANSIERINGEN OCH RESULTATINDEXETS INVERKAN VID	7
FASTSTÄLLANDE AV PRISET PER ENHET	7
3.1 Avgränsningar för beräkningen av resultatindexet	7
3.2 Resultatets inverkan på utbildningsanordnarens pris per enhet.....	7
4 RESULTATMÄTARNA OCH RESULTATINDEXET 2011.....	8
4.1 Genomslagskraftsmätaren.....	8
4.1.1 Huvudsakligt innehåll och syfte.....	8
4.1.2 Material, begrepp, klassificeringar	9
4.1.3 Utvärdering av utbildningsanordnarnas prestation.....	10
4.1.4 Beräkning av genomslagskraftsmätaren.....	13
4.2 Lärarbehörighetsmätaren.....	17
4.2.1 Huvudsakligt innehåll och syfte.....	17
4.2.2 Material, begrepp, klassificeringar	17
4.2.3 Beräkning av mätaren.....	17
4.3 Personalutvecklingsmätaren.....	18
4.3.1 Huvudsakligt innehåll och syfte.....	18
4.3.2 Material, begrepp, klassificeringar	18
4.3.3 Beräkning av mätaren.....	19
4.4 Resultatindexet 2011	19
4.4.1 Beräkning av resultatindexet	19
Bilaga 1 Paragrafer som gäller den grundläggande yrkesutbildningens resultat.....	22
Bilaga 2 Statistikuppgifter för avgränsningen av populationen för genomslagskraftsmätaren 2011.....	25

1 INLEDNING

Yrkesutbildningens resultat inkluderades för första gången i grunderna för bestämmandet av priset per enhet i finansieringen för 2006. Arbetet med att ta fram mätare för yrkesutbildningens resultat inleddes 2000 med en rapport av en utredningsman, och 2002 utdelades för första gången resultatbaserad finansiering som statsunderstöd på basis av ett resultatindex som baserade sig på statistiskt material. För utveckling av den resultatbaserade finansieringen har undervisnings- och kulturministeriet tillsatt en delegation, som har varit verksam sedan 2002.

Mätarna, som beskriver resultaten, har utvecklats under årens lopp, men de väsentliga delarna har förblivit desamma. De viktigaste faktorerna med tanke på yrkesutbildningens resultat har ansetts vara hur många av de utexaminerade som fått arbete efter avläggandet av examen, hur många som studerar vidare, om utbildningen slutförts inom utsatt tid, om studierna avbrutits samt hur kompetent undervisningspersonalen är och hur mycket man satsar på personalens kompetensutveckling. Under åren 2006–2010 användes samma resultatmätare.

Den resultatbaserade finansieringen för den grundläggande yrkesutbildningen för 2011 har reviderats enligt ETLA:s utredning och förslag till delegationen för yrkesutbildningens resultatfinansiering. Den reviderade genomslagskraftsmätaren baserar sig på det förslag som ETLA:s forskare Hanna Virtanen och forskningsdirektör Mika Maliranta gett för utveckling av mätaren.

ETLA utvecklade genomslagskraftsmätaren på uppdrag av undervisnings- och kulturministeriet och delegation för yrkesutbildningens resultatfinansiering, och arbetet utfördes i samarbete med en arbetsgrupp som delegationen tillsatt för utveckling av resultatfinansieringen. Revideringen av resultatmätarna blev möjlig tack vare de förbättringar som skett i fråga om statistikproduktion, beräkningsmetoder och kompetens.

Den nya genomslagskraftsmätaren ingår i beräkningen av resultatindexet för 2011. Graderingen av priset per enhet för yrkesutbildningen på basis av verksamhetens resultat regleras i statsrådets förordning om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet 1766/2009. Paragraferna 5–8 innehåller föreskrifter om gradering av priset per enhet för grundläggande yrkesutbildning på basis av verksamhetens resultat, om populationer och beräkning av genomslagskraftsmätaren och personalmätaren samt om utbildningsanordnare som inte omfattas av resultatindexberäkningen. Enligt lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) uppgår den andel som baserar sig på verksamhetens resultat till högst tre procent av de riksomfattande totalkostnaderna för den grundläggande yrkesutbildningen. Graderingen på basis av verksamhetens resultat görs för fyra femtedelar av de utbildningsanordnare som ingår i resultatindexberäkningen.

I detta dokument som innehåller information om resultatmätarna beskrivs den reviderade genomslagskraftsmätaren och de oförändrade lärarbehörighets- och personalutvecklingsmätarna samt de grundläggande principerna för och sättet att beräkna resultatindexet, som bildas av dessa mätare. Dessutom informeras om hur resultatindexet inverkar på fastställandet av utbildningsanordnarens pris per enhet. Heikki Havén hade det huvudsakliga ansvaret för beskrivningen av genomslagskraftsmätaren. Informationen är avsedd att nyttjas som bakgrundsmaterial av utbildningsanordnare, läroanstalter och undervisningsförvaltningen samt av alla som använder resultatmätarna och resultatindexet.

En närmare beskrivning av hur man bestämmer priset per enhet för yrkesutbildningen finns på adressen <http://www.oph.fi/asiakkaat/rahoitus/>

Informationen om resultatmätarna för den grundläggande yrkesutbildningen och rapporterna om de enskilda utbildningsanordnarnas resultatmätare, resultatindex och bakgrundsuppgifter finns på Utbildningsstyrelsens adress http://www.oph.fi/asiakkaat/rahoitus/tulosr11/tulosr_11.html.

Den arbetsgrupp som tillsatts av delegationen för yrkesutbildningens resultatfinansiering hade år 2010 följande sammansättning:

direktör Mika Tammilehto (ordf.), specialplanerare Tuulikki Koski, undervisningsråd Jukka Lehtinen, regeringsråd Tarja Lehtinen, undervisningsråd Tarja Olenius, specialplanerare Pasi Rentola från undervisnings- och kulturministeriet, specialplanerare Lea Juhola (sekr.) och skolråd Raakel Tiihonen från Utbildningsstyrelsen, Heikki Havén, statistikchef Hilikka Kousa, forskningschef Satu Nurmi och överaktuarie Riikka Rautanen från Statistikcentralen, biträdande direktör Jarkko Jännes från Tammerfors universitets datacentral och verksamhetsledare Johan Hahkala från Koulutuksen järjestäjien yhdistys ry (KJY). Dessutom har forskningschef Mika Maliranta och forskare Hanna Virtanen från ETLA deltagit i arbetsgruppens arbete.

För ytterligare information kontakta Lea Juhola, tfn 040 348 7342, lea.juhola@oph.fi och Raakel Tiihonen, tfn. 040 348 7921, raakel.tiihonen@oph.fi.

2 MÅL FÖR DEN RESULTATBASERADE FINANSIERINGEN

I det föränderliga arbetslivet är efterfrågan på yrkesutbildning och dess attraktionskraft förknippade med utbildningens förmåga att tillgodose arbetslivets kompetens- och utvecklingsbehov. Detta har ökat betydelsen av kontinuerlig utveckling och utvärdering av kvaliteten på och effekterna av verksamheten och resultaten vid styrningen av verksamheten.

Inom styrsystemet för yrkesutbildningen tillgodoses kompetensbehoven inom arbetslivet genom tillstånden att ordna utbildning, den på antalet studerande baserade kalkylmässiga statsandelsfinansieringen och examensgrunderna. Inom ramen för styr- och finansieringssystemet har utbildningsanordnaren stor beslutanderätt när det gäller hur utbildningsutbudet utformas och hur de resurser som anvisats för utbildningen används.

Finansieringssystemet för yrkesutbildningen har reviderats så att det allt effektivare ska sporra till resultat. Detta har man gjort genom att inkludera utbildningsanordnarens resultat som en faktor som påverkar finansieringen. Målet är att förbättra utbildningens kvalitet och genomslagskraft och att sporra utbildningsanordnarna till att bedriva ett långsiktigt och målinriktat utvecklingsarbete. Målet är också att främja uppfyllelsen av målen för yrkesutbildningen. Resultatmätarna ger både utbildningsanordnarna och undervisningsförvaltningen information som behövs vid utveckling och styrning.

2.1 Utgångspunkter för mätningen av resultat

När man har bestämt vad som ska utvärderas vid mätning av utbildningens resultat har man utgått från de mål som lagstiftningen och undervisnings- och kulturministeriet har satt upp för yrkesutbildningen. Utvärderingsobjekten har grupperats med hjälp av referensramen Balanced Scorecard (BSC). För varje utvärderingsområde har fastslagits så relevanta och tillförlitliga mätare som möjligt – mätare som samtidigt är enkla att använda. De tidigare mätarna för mätning av sysselsättning, övergång till fortsatta studier, avbrytande av studierna och genomströmning har slagits ihop till en **genomslagskraftsmätare**.

Med **personalmätare** utvärderas resultatet utifrån lärarkårens formella behörighet och de resurser som anvisats för personalutveckling. För att lärandet ska vara framgångsrikt är det av mycket stor betydelse att lärarna är yrkeskunniga och motiverade. Även om formell behörighet inte alltid nödvändigtvis garanterar detta, utgör den ändå ett viktigt kriterium till exempel vid rekryteringar. I en omvärld som förändras snabbt är det också viktigt att utbildningsanordnarna ser till att den avgörande resultatfaktorn, de anställdas yrkesskicklighet, är uppdaterad.

Den resultatfinansieringsgradering som ingår i enhetspriset för yrkesutbildningen baserar sig på ett **resultatindex**, som har bildats genom att slå samman de ovannämnda mätarna för utvärdering av resultaten.

2.2 Användning och tolkning av den information som resultatmätarna ger

Vid analys och tolkning av den information som resultatfinansieringssystemet producerar bör man beakta att mätarna för den resultatbaserade finansieringen bildar en helhet inom vars ramar de uppnådda resultaten bedöms.

Vid tolkning och analys av mätvärdena gäller det också att ta hänsyn till att det är historiska uppgifter som granskas vid resultatmätningen. Detta innebär att utbildningsanordnaren bör analysera sin verksamhet under en längre tidsperiod för att den information som resultatmätarna producerar på ett relevant sätt ska kunna beaktas i den egna verksamheten. Utbildningsanordnarna kan också bedöma hur informationen anknyter till nuläget i verksamheten och vilka slutledningar som kan dras på basis av dem. De åtgärder som vidtagits för att förbättra resultaten och kvaliteten syns i mätarna först efter flera år, vilket understryker betydelsen av långsiktig utvecklingsverksamhet.

Värdet av den styrinteraktion som resultatfinansieringssystemet producerar och möjligheten att utnyttja informationen är beroende av hur resultatmätarna är kopplade till det egna systemet för uppföljning av verksamhetens resultat och det egna kvalitetssystemet. Detta lägger grunden till att bestämma hur den information som resultatmätarna producerar syns i den egna verksamheten, genom vilka åtgärder man i den egna organisationen kan påverka resultaten och hur resultatutvecklingen kan följas.

3 UTBILDNINGSANORDNARE SOM OMFATTAS AV RESULTATFINANSIERINGEN OCH RESULTATINDEXETS INVERKAN VID FASTSTÄLLANDE AV PRISET PER ENHET

3.1 Avgränsningar för beräkningen av resultatindexet

Resultatindexet för 2011 beräknas för de utbildningsanordnare som år 2009 har fått statsandel för undervisnings- och kulturverksamhet avsedd för grundläggande yrkesutbildning.

Vid beräkning av resultatindexet beaktas inte arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, specialyrkesläroanstalter, särskilda yrkesläroanstalter (till den del som den särskilda yrkesläroanstalten har tillstånd att ordna grundläggande yrkesutbildning omfattas utbildningsanordnaren av resultatfinansieringen), läroanstalter för brand-, polis- och militärbranschen och läroanstalterna på Åland. Från den population som granskas avlägsnas de studerande vars uppgifter är bristfälliga eller som i slutet av granskningsperioden fullgör sin värnplikt eller civiltjänst eller vars huvudsakliga verksamhet i slutet av granskningsperioden är okänd på grund av att de saknar personbeteckning eller av andra skäl (t.ex. personer som flyttat från landet).

Populationen för genomslagskraftsmätaren beskrivs i punkt 4.1.2, och i bilaga 2 ges statistikuppgifter som anknyter till avgränsningen av populationen för genomslagskraftsmätaren för 2011. De uppgifter som behövs om de studerande vid beräkningen av genomslagskraftsmätaren hämtas från Statistikcentralens personbaserade uppgifter för 2005. Populationen omfattar de studerande inom läroplansbaserad grundläggande yrkesutbildning som var registrerade 20.9.2005 samt de studerande som under kalenderåret 2005 deltog i grundläggande yrkesutbildning, både sådan som baserade sig på läroavtal och sådan som var utbildning som förbereder för en fristående examen.

För att få statistisk tillförlitlighet utesluts vid beräkningen av resultatindexet de utbildningsanordnare som vid granskningen hade under 45 studerande efter avgränsningarna enligt bilaga 2.

3.2 Resultatens inverkan på utbildningsanordnarens pris per enhet

I finansieringen för 2011 används resultaten som grund för finansieringen för de utbildningsanordnare som omfattades av det resultatindex som räknades ut 2009. För alla utbildningsanordnare som omfattas av den resultatbaserade finansieringen avdras först ett eurobelopp motsvarande tre procent från priset per enhet.

Om anordnandet av utbildningen har överförts till en annan utbildningsanordnare eller om två eller flera utbildningsanordnare har sammanslagits efter år 2009, beräknas resultatindexet för den nya utbildningsanordnaren genom att beräkna medelvärdet av de tidigare utbildningsanordnarnas resultatindex som viktats med antalet studerande 20.9.2009.

Den resultatbaserade finansieringen som en del av finansieringen enligt pris per enhet beräknas så att det för resultatindexet bestäms ett värde som är sådant att minst fyra femtedelar av utbildningsanordnarna har ett högre poängtal. Det poängtal för utbildningsanordnarens resultatindex som överskrider minimipoängtalet multipliceras med priset per resultatfinansieringspoäng och med den viktade produkten av det sammanlagda antalet studerande per utbildningsområde och produkten av

det viktade medelvärdet av de priser per enhet som beräknats för varje utbildningsområde. Priset per poäng anges i beräkningarna som tusenfaldigt och det för varje utbildningsområde beräknade priset per enhet som en tusendel.

= (resultatindexet – minimipoängtalet) x priset per poäng x det sammanlagda antalet studerande inom områdena x priset per enhet enligt utbildningsområde/1000. Om resultatindexet är mindre än minimipoängtalet, är utbildningsanordnarens resultatbaserade finansiering noll.

Priset per poäng erhålls genom att dividera det eurobelopp av helhetsfinansieringen som avskiljts för den resultatbaserade finansieringen med summan av de produkter som beräknats för varje utbildningsanordnare

=(resultatindexet – minimipoängtalet) x det sammanlagda antalet studerande inom områdena x priset per enhet enligt utbildningsområde/1000. Endast om produkterna är positiva inkluderas de i summan.

Om graderingen på basis av resultat överskrider 10 procent, beaktas 33 procent av den överskridna andelen.

Den resultatbaserade finansieringen inverkar inte på grunderna för finansieringen av den grundläggande yrkesutbildning som genomförs som läroavtalsutbildning.

4 RESULTATMÄTARNA OCH RESULTATINDEXET 2011

4.1 Genomslagskraftsmätaren

I genomslagskraftsmätaren har de tidigare mätarna för mätning av sysselsättning, fortsatta studier, avbrutna studier och genomströmning slagits ihop till en mätare. Den tidigare bilden som de fyra mätarna gav av utbildningsanordnarens utbildningsverksamhet har ersatts av en helhetsgranskning; utexamineras de studerande, och om de gör det, placerar de sig därefter på önskat sätt etcetera. Sättet att utföra mätningen skiljer sig avsevärt från det tidigare sättet. Ett viktigt mål i utvecklingsarbetet har varit att förbättra möjligheterna att jämföra utbildningsanordnarna med varandra. På grund av revideringen kan rangordningen av utbildningsanordnarna skilja sig betydligt från den tidigare.

4.1.1 Huvudsakligt innehåll och syfte

I den nya genomslagskraftsmätaren baserar sig utvärderingen av utbildningsanordnarna på hur de som studerade i början av granskningsperioden fördelar sig mellan fem resultat kategorier i slutet av den tre år långa granskningsperioden. Liksom tidigare anses att ju fler studerande som har avlagt examen och ju större andel av de studerande som har fått arbete eller inlett fortsatta studier i slutet av granskningsperioden, desto bättre är utbildningsanordnarens prestation.

Utbildningsanordnarna skiljer sig från varandra i fråga om läge, strukturen på utbudet i fråga om utbildningsområden, utbildningsform och de studerandes egenskaper. För att kunna jämföra utbildningsanordnarna med varandra beräknas sannolikheten för studerandenas placering i resultatkategorierna med den linjära regressionsmodellen, i vilken man beaktar dessa bakgrundsfaktorer som inverkar på mätresultaten.

Mätaren återspeglar inte kvalitativa aspekter, som till exempel om de som har avlagt examen får ett arbete som motsvarar utbildningen, om den kompetens som de har fått genom examen uppfyller kraven i yrket eller om de studerande, arbetsgivarna eller undervisningsmyndigheterna är nöjda med undervisningen.

4.1.2 Material, begrepp, klassificeringar

Uppgifterna för genomslagskraftsmätaren 2011 gäller granskningsperioden 2005–2008.

Statistikmaterialet för genomslagskraftsmätaren består av personbaserade uppgifter om dem som studerar för en yrkesinriktad grundexamen på andra stadiet. Uppgifterna baserar sig på Statistikcentralens personbaserade registermaterial, som är helhetsmaterial. Det är frågan om grundläggande data från officiell statistik. Statistikcentralen samlar in uppgifterna om de studerande och de utexaminerade från läroanstalterna, och uppgifterna om dem som sökt till utbildningar erhålls från Utbildningsstyrelsens tjänster för antagning av studerande. Det görs inga särskilda enkäter riktade till de studerande. I samband med insamlingen av uppgifter om kostnaderna har utbildningsanordnarna möjlighet att kontrollera de uppgifter som gäller resultatfinansieringen. Uppgifterna behandlas enligt de bestämmelser om datasekretess som gäller officiell statistik. Mätresultaten innehåller inga uppgifter om enskilda personer.

Population

Populationen¹ i mätmaterialet består av de studerande i alla årskurser som anmälts närvarande den 20 september inom den läroplansbaserade utbildning som ordnas i läroanstalter. I populationen ingår också de studerande som under kalenderåret deltar i utbildning som förbereder för en fristående examen och de som deltar i grundläggande yrkesutbildning som ordnas i form av läroavtalsutbildning. Personerna väljs på grundval av den utbildningsplats där de senast inledde studier.

I populationen inkluderas alla studerande i utbildning som leder till en yrkesinriktad grundexamen på andra stadiet som finansieras av undervisningsförvaltningen enligt lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet med undantag för de studerande som deltar i utbildning som baserar sig på en särskild utbildningsuppgift som utbildningsanordnaren fått inom specialundervisningen.

I populationen ingår inte de som studerar inom arbetskraftspolitisk vuxenutbildning, programmet Kunskapslyftet, specialyrkesläroanstalter, särskilda yrkesläroanstalter (till den del som den särskilda yrkesläroanstalten har tillstånd att ordna grundläggande yrkesutbildning omfattas utbildningsanordnaren av resultatfinansieringen), läroanstalter för brand-, polis- och militärbranschen och läroanstalterna på Åland. Dessutom omfattar granskningen inte studerande som ska avlägga endast en examensdel eller några examensdelar. Efter att man från populationen har avlägsnat de studerande vars uppgifter är bristfälliga eller som i slutet av granskningsperioden fullgör sin värnplikt eller civiltjänst eller vars huvudsakliga verksamhet i slutet av granskningsperioden är okänd på grund av att de saknar personbeteckning eller av andra orsaker (t.ex. personer som flyttat från landet eller dött), kvarstår den population som ska granskas. Bilaga 2 innehåller statistiska uppgifter som gäller avgränsningen av populationen.

---

¹ Utöver begreppet population, som används i Srf 1766/2009, har här tagits i bruk begreppet granskningspopulation, med vilket avses det studerandeantal som används vid beräkningen av mätaren. För mer information se bilaga 2.

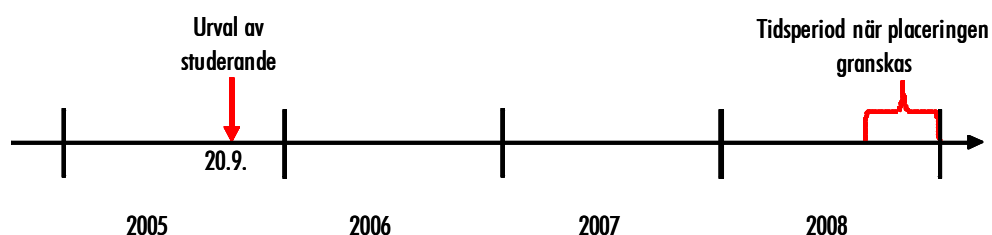
Vid den slutliga beräkningen av resultatindexet avlägsnas dessutom de utbildningsanordnare som har mindre än 45 studerande som omfattas av granskningen efter de ovannämnda avgränsningarna.

Granskningsperiod

Granskningsperioden² börjar i regel på statistikföringsdagen den 20 september. Med avvikelse från huvudregeln börjar granskningsperioden för läroavtalsstuderande och studerande som deltar i utbildning som förbereder för en fristående examen under det kalenderår då de registrerades som studerande i läroanstalten. Hur de studerande har placerat sig undersöks i slutet av granskningsperioden, efter drygt tre år.

Till exempel antalet studerande under granskningsperioden 2005–2008 består av antalet studerande i läroplansbaserad utbildning på statistikföringsdagen den 20 september samt av antalet läroavtalsstuderande och antalet studerande som deltar i utbildning som förbereder för en fristående examen under kalenderåret 2005. Hur dessa studerande har placerat sig i arbetslivet undersöks under den sista veckan år 2008. Uppgifterna om dem som fortsätter studierna är från höstterminen 2008. De som har avlagt examen består av dem som har avlagt examen mellan september 2005 och slutet av 2008.

Figur 1. Granskningsperioden (huvudregeln)

4.1.3 Utvärdering av utbildningsanordnarnas prestation

4.1.3.1 Genomslagskraftsmätarens resultat kategorier

Genomslagskraftsmätaren baserar sig på resultat kategorier. De studerande i granskningspopulationen delas in i fem resultat kategorier (RK1-RK5) enligt läget i slutet av granskningsperioden. Ju fler studerande som placerar sig i de övre resultat kategorierna, där de studerande med bättre resultat återfinns, desto bättre anses utbildningsanordnarens resultat vara.

Det primära målet inom den grundläggande yrkesutbildningen på andra stadiet är att de studerande avlägger en yrkesinriktad grundexamen, och därför placeras de som har avlagt en yrkesinriktad grundexamen i de tre översta resultat kategorierna (RK1-RK3). Bland dem som har avlagt examen är en som fått arbete det mest eftertraktade resultatet (RK1) och en som har fortsatt sina studier i en yrkeshögskola eller ett universitet det näst bästa resultatet (RK2). Resten av dem som avlagt examen placeras i den tredje kategorin (RK3).

² I stället för begreppet uppföljningsperiod, som används i Srf 1766/2009, har begreppet granskningsperiod införts, eftersom det passar bättre vid användning av mätaren.

I de två lägsta resultatkategorierna (RK4-RK5) placeras de studerande som inte har avlagt en yrkesinriktad grundexamen under granskningsperioden. I det bättre alternativet (RK4) finns de studerande som i slutet av granskningsperioden inte har avlagt examen men har ett arbete eller studerar. I den lägsta resultatkategorin (RK5) finns de studerande som inte har avlagt någon examen under granskningsperioden och inte heller förvärvsarbetar eller studerar.

Resultatkategorierna definieras enligt följande:

I resultatkategori **RK1** ingår de studerande som under granskningsperioden har avlagt yrkesinriktad grundexamen och som har arbete vid tidpunkten för den sista veckan av granskningsperioden (utexaminerad, sysselsatt). Resultatkategoriens **viktningstal är 10**.

I resultatkategori **RK2** ingår de studerande som under granskningsperioden har avlagt yrkesinriktad grundexamen och som under höstterminen i slutet av granskningsperioden bedriver fortsatta studier i en yrkeshögskola eller ett universitet eller som redan före utgången av granskningsperioden har hunnit avlägga högskoleexamen, men som inte förvärvsarbetar (utexaminerad, fortsättningsstuderande). Resultatkategoriens **viktningstal är 6**.

I resultatkategori **RK3** ingår alla de som under granskningsperioden har avlagt yrkesinriktad grundexamen, men som inte har arbete eller bedriver fortsatta studier. I denna ingår bland annat de som i slutet av granskningsperioden har inlett studier som leder till en examen på andra stadiet eller som var arbetslösa, hemma, moderskapslediga, pensionärer etcetera (utexaminerad, har inte arbete och är inte fortsättningsstuderande). Resultatkategoriens **viktningstal är 3**.

I resultatkategori **RK4** ingår de studerande som under granskningsperioden inte har avlagt yrkesinriktad grundexamen men som är sysselsatta i slutet av granskningsperioden eller bedriver studier i någon läroanstalt under höstterminen i slutet av granskningsperioden. I denna kategori ingår också de studerande som inte har avlagt yrkesinriktad grundexamen på andra stadiet, men som före utgången av granskningsperioden har avlagt studentexamen, yrkeshögskoleexamen eller universitetsexamen (outexaminerad, har arbete eller studerar). Resultatkategoriens **viktningstal är 1**.

I resultatkategori **RK5** ingår de studerande som under granskningsperioden inte har avlagt yrkesinriktad grundexamen och som inte har arbete eller studerar i slutet av granskningsperioden (har avbrutit, har inte arbete och är inte studerande). Resultatkategoriens **viktningstal är 0**.

Genomslagskraftsmätarens resultat kategorier och deras viktningstal regleras i 6 § i Srf 1766/2009.

4.1.3.2 Bakgrundsfaktorer

Utbildningsanordnarna skiljer sig från varandra i fråga om regionalt läge, strukturen på utbudet av utbildningsområden, utbildningsform och de studerandes egenskaper. För att möjliggöra jämförelse används i beräkningsmodellen bakgrundsfaktorer som undanröjer dessa bakgrundsfaktorerers inverkan på anordnarnas mätvärden.

Eftersom de studerande utgör grunddata för genomslagskraftsmätaren ger detta möjlighet att vid beräkningen använda fler bakgrundsdata och jämföra anordnarnas resultat mycket mer tillförlitligt än tidigare. Tidigare användes tre bakgrundsvariabler i två mätare. I den nya genomslagskraftsmätaren används tolv bakgrundsvariabler, och alla dessa används på ett enhetligt sätt i alla resultatkatego-

rier på alla dessa delområden: avläggande av examen, avbrytande av studierna, sysselsättning och fortsatta studier.

Till exempel genom att kontrollera för utbildningsområdet kan utbildningsanordnare med olika struktur i fråga om utbudet av utbildningsområden jämföras med varandra. De nya bakgrundsvariablerna tar också hänsyn till moderskapsledigheter och vårdledigheter.

Dessutom har användningen av de tidigare använda bakgrundsfaktorerna preciserats. Till exempel baserar sig regionvariabeln fortfarande på de ekonomiska regionerna, men i den nya mätaren tar variabeln inte enbart hänsyn till ungdomsarbetslösheten utan också till alla faktorer som statistiskt påverkar skillnaderna i verksamhetsmiljön.

Möjligheten att jämföra anordnarna med varandra säkerställs så att det i beräkningsmodellen tas hänsyn till de bakgrundsfaktorer³ som inverkar på sannolikheten i fråga om de studerandes placering i de olika resultatkategorierna. Hur de studerande placerar sig i resultatkategorierna beror på flera faktorer samtidigt. Dessutom kan den studerande ha egenskaper som förbättrar eller försämrar sannolikheten för att hon eller han utexamineras, får ett arbete eller fortsätter sina studier.

I beräkningsmodellen kontrolleras följande bakgrundsfaktorer:

- **region:** den ekonomiska region i vilken de studerande bor i slutet av granskningsperioden
- **utbildningsområde:** de studerandes utbildningsområde i början av granskningsperioden
- **utbildningsform:** studerande i läroplansbaserad utbildning, studerande med läroavtal, studerande som deltar i utbildning som förbereder för en fristående examen
- **specialstuderande:** studerande för vilka det i början av granskningsperioden har utarbetats en plan för ordnande av specialundervisning
- **studier i gymnasiet:** de som studerar för att avlägga en yrkesinriktad grundexamen och som samtidigt är gymnasieelever i början av granskningsperioden samt de som avlägger studentexamen under granskningsperioden
- **tidigare examina:** de som genomgått grundskolan, är studenter, har en yrkesinriktad examen eller en yrkeshögskole- eller universitetsexamen i början av granskningsperioden
- medelvärdet av läsåmnena i **avgångsbetyget från grundskolan**. Om det av mättekniska skäl inte finns uppgifter om avgångsbetyget har uppgiften ersatts med värdet 7, men det kontrolleras även för avsaknaden av uppgifter. Dessutom kontrolleras om medelvärdet av läsåmnena har angetts i samband med ansökan till gymnasiet eller till yrkesutbildning.
- **termin när studierna inleds**
- **ålder** i slutet av granskningsperioden

---

³ Kontrollvariablerna har valts vid provkörningar på ETLA (Hanna Virtanen 2006) och på grundval av de data som samlades in i ett forskningsprojekt (Mika Maliranta et. al., 2007) genom att bland de tillbudsstående bakgrundsuppgifterna välja de faktorer som har statistisk signifikans när det gäller fördelningen på resultatkategorierna.

- **familjetyp** i slutet av granskningsperioden. Variabeln familjetyp har bildats genom att kombinera uppgifterna om den studerandes civilstånd, om förekomsten av barn under 3 år i familjen och om typen av vårdnadshavare och dela upp de studerande i fyra kategorier. Med interaktionsvariabeln, som bildats av de bakgrundsvariabler som rör kön och familjetyp, kontrolleras för moderskaps- och vårdledigheter (se även kön).
- **kön** (beaktas i samband med familjetyp)
- **modersmål:** finska, svenska, något annat språk i början av granskningsperioden

4.1.4 Beräkning av genomslagskraftsmätaren

Beräkningen av genomslagskraftsmätaren görs stegvis enligt följande:

- Man fastställer studerandepopulationen och bakgrundsuppgifterna i början av den granskningsperiod som ska användas vid beräkningen.
- Med hjälp av den linjära regressionsmodellen och minstakvadratmetoden beräknas sannolikheten för de studerandes placering i de olika resultatkategorierna.
- Modellen visar utbildningsanordnarens inverkan på hur de studerande har placerat sig i de olika resultatkategorierna, när bakgrundsfaktorerna har beaktats. Dessa genomslagskraftskoefficienter som räknats ut för utbildningsanordnarna jämförs separat för varje resultatkategori med medelvärdet av alla anordnarens koefficienter.
- Genomslagskraftsmätarens värde erhålls genom att vikta genomslagskraftskoefficienterna med viktningstalen i de olika resultatkategorierna och addera de erhållna produkterna. Resultatkategoriernas värden bestäms med de viktningstal som anges i 6 § i statsrådets förordning 1766/2009.

Matematiskt framställt görs beräkningen av genomslagskraftsmätaren med följande linjära regressionsmodell:

$$Y_{ij} = \alpha + \gamma_j + X_i\beta + \varepsilon_{ij},$$

där Y_{ij} får värdet 1 om individ i från utbildningsanordnare j har placerat sig i den resultatkategori som granskas, annars får det värdet 0, X_i är en vektor av den studerandes bakgrundsegenskaper som man kontrollerar för (modersmål, ålder, kön*familjetyp, medelvärdet i betyget från grundskolan, ekonomisk region, datum när studierna inleddes, utbildningsområde, gymnasiestudier, tidigare studier, studerande i specialundervisning, utbildningsform), och α , β och γ är parametrar som estimeras och modell ε_{ij} är en residual. Utbildningsanordnarens värden för genomslagskraftsmätaren beräknas utifrån de estimerade koefficienterna (från γ -parameterns värden).

Granskningen av genomslagskraftskoefficienterna har konstruerats så att om det i vissa resultat kategorier finns positiva tal, måste anordnaren ha negativa tal i andra resultat kategorier. Summan av utbildningsanordnarens genomslagskraftskoefficienter är alltid noll. I tabell 1 ges exempel på profiler för genomslagskraftskoefficienterna för två anordnare med utmärkt resultat (A och B), en anordnare med medelmåttigt resultat (C) och en anordnare med svagt resultat (D).

De fem resultatkategorierna (RK1-RK5) anges i rangordning. Ju fler studerande utbildningsanordnaren lyckas få flyttade från en sämre resultatkategori till en bättre, alltså från höger till vänster i tabell 1, desto bättre anses anordnarens prestation vara.

Genom att studera raderna i tabellen kan man sluta sig till vilken eller vilka resultat kategorier som förklarar anordnarens goda eller svaga resultat. Mer allmänt sagt kan tabellen läsas så att ju högre de positiva talen i resultatkategorierna i tabellens vänstra del är och ju högre de negativa talen i resultatkategorierna i tabellens högra del är, desto bättre är utbildningsanordnarens resultat. Det räcker med en koefficient som är klart högre än de andra för att mätresultatet ska bli bra eller dåligt, men det kan också räcka med flera låga koefficienter som samverkar för att resultatet ska bli lika bra eller dåligt.

Resultatkategoriernas genomslagskraftskoefficienter bestäms med viktningstalen i tabell 2. Genom att multiplicera genomslagskraftskoefficienterna i tabell 1 med resultatkategoriernas viktningstal och addera de erhållna värdena, erhålls genomslagskraftsmätarens värde för varje utbildningsanordnare. Genomslagskraftsmätarens värde kan ligga på båda sidor om talet noll. Om värdet är noll betyder det att utbildningsanordnarens resultat ligger på en genomsnittlig nivå jämfört med de övriga anordnarna.

Tabell 1. Genomslagskraftskoefficienter i de olika resultatkategorierna

Granskningsperiod 2005–2008

Utbildningsanordnare	Antal studerande i populationen 2005	Resultat kategorier					Totalt
		RK1	RK2	RK3	RK4	RK5	
		Utexaminerade ¹			Icke-utexaminerade		
		Sysselsatt.	Forts. stud.	Ej syssels., ej forts. stud.	Sysselsatt. eller stud.	Ej syssels., ej stud.	
		Genomslagskraftskoefficient					
A	350	25,2	-5,2	0,8	-1,6	-19,2	0,0
B	500	25,2	-5,2	0,8	-19,2	-1,6	0,0
C	1300	2,5	-0,6	-0,4	-2,0	0,5	0,0
D	800	-26,1	-1,5	-5,7	32,0	1,3	0,0

¹Yrkesinriktad grundexamen avlagd under granskningsperioden

Tabell 2. Beräkning av genomslagskraftsmätarens värde

Granskningsperiod 2005–2008

Utbildningsanordnare	Antal studerande i populationen 2005	Resultatkategorier					Genomslagskraftsmätarens värde
		RK1	RK2	RK3	RK4	RK5	
		Utexaminerade ¹			Icke-utexaminerade		
		Sysselsatt. Viktning 10	Forts. stud. Viktning 6	Ej syssels., ej forts. stud. Viktning 3	Sysselsatt. eller studerande Viktning 1	Ej syssels., ej studerande Viktning 0	
Viktningstalet gånger genomslagskraftskoefficienten						Viktat värde Totalt	
A	350	10*25,2	6*-5,2	3*0,8	1*-1,6	0*-19,2	222
B	500	10*25,2	6*-5,2	3*0,8	1*-19,2	0*-1,6	204
C	1300	10*2,5	6*-0,6	3*-0,4	1*-2,0	0*0,5	18
D	800	10*-26,1	6*-1,5	3*-5,7	1*32,0	0*1,3	-255

¹Yrkesinriktad grundexamen avlagd under granskningsperioden

Utbildningsanordnaren A:s utmärkta resultat för genomslagskraftsmätaren, 222, (tabell 2) under granskningsperioden 2005–2008 beror på att anordnaren lyckades bättre än genomsnittet när det gällde utexamineringen av de studerande och särskilt på att anordnaren var betydligt bättre än genomsnittet när det gällde de studerandes sysselsättning (RK1=25,2). Även om värdet i resultatkategori RK2, kategorin för fortsatta studier, är lite lägre än medelvärdet (-5,2), är resultatet typiskt, eftersom utbildningsanordnarna sällan får ett bra resultat både för sysselsättning och för fortsatta studier. Ett tecken på att resultatet är gott är också det att värdet i resultatkategori RK5, kategorin för avbrutna studier, är starkt negativt (-19,2), det vill säga hos anordnare A var det betydligt färre studerande som avbröt sina studier jämfört med genomsnittet. Detta framgår i figur A (sidan 15) av att grafen, som baserar sig på koefficienterna, löper nerifrån och upp från vänster till höger.

Anordnare B:s lite sämre resultat för genomslagskraftsmätaren (204) än anordnare A:s resultat beror på att anordnare B:s koefficientstruktur annars är densamma, men för att visa viktningsens inverkan byttes koefficienternas plats i RK4 och RK5. Anordnare A har koefficienten -19,2 i RK5 och anordnare B -1,6. Hos anordnare B är det mycket fler studerande som avbryter sina studier (RK5) än hos anordnare A. Anordnare B har lyckats få de studerande att i kategoriindelningen flytta sig från höger till vänster i betydligt mindre utsträckning än anordnare A.

Anordnare C hade det största antalet studerande och fick ett medelmåttigt resultat under granskningsperioden 2005–2008. Denna anordnare fick värdet 18 för genomslagskraftsmätaren, alltså högre än noll. Detta framgår i figur C (sidan 15) av att grafen, som baserar sig på koefficienterna, är en nästan lodrät linje i figurens medelvärdespunkt.

Anordnare D:s resultat var mycket svagt mätt med genomslagskraftsmätaren under granskningsperioden 2005–2008. Genomslagskraftsmätaren gav resultatet -255, det vill säga mycket mindre än noll. Det svaga resultatet beror i synnerhet på att anordnare D inte var tillnärmelsevis lika framgångsrik som genomsnittet i fråga om att få de studerande att avlägga examen. Detta framgår bland annat av att genomslagskraftskoefficienten var betydligt högre (32,0) än genomsnittet i resultatkategori RK4. Det verkar som att de studerande har avbrutit studierna för att börja arbeta. En del av eleverna kan också ha börjat studera någon annanstans eller så har deras studier eventuellt dragit ut

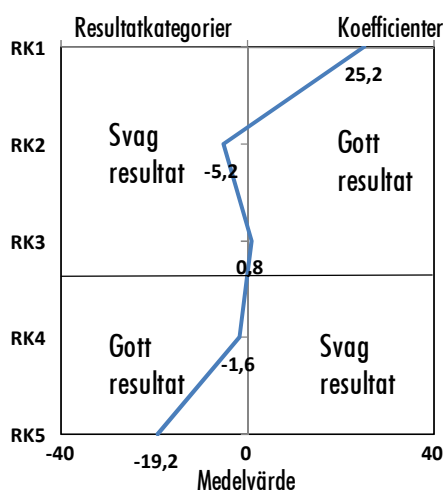
på tiden. I figur D (sidan 15) framgår anordnare D:s svaga resultat av att grafen löper nerifrån och upp från höger till vänster. Alla genomslagskraftskoefficienter har placerat sig i de två fält i fyrfälts-tabellen som anger svagt resultat.

I figurerna A, C och D visas vilken profil för genomslagskraftskoefficienterna en anordnare med gott resultat, en anordnare med medelmåttigt resultat och en anordnare med svagt resultat har. Även om man i figurerna har markerat gränsen mellan de fält som anger ett gott respektive ett dåligt resultat med en skarp medelvärdeslinje, är gränsen mellan ett dåligt och ett bra resultat inte skarp.

Anordnarna A:s, C:s och D:s genomslagskraftskoefficienter i de fem resultatkategorierna under granskningsperioden 2005–2008

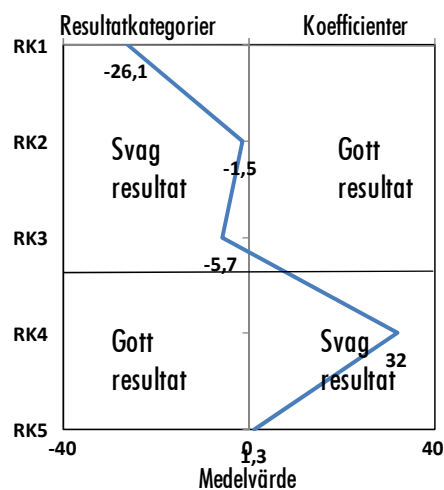
Anordnare A

Utmärkt resultat

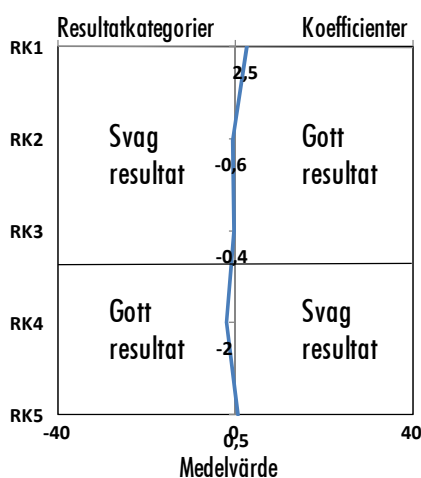
Anordnare D

Svagt resultat

Anordnare C

Medelmåttigt resultat

4.2 Lärarbehörighetsmätaren

4.2.1 Huvudsakligt innehåll och syfte

Lärarbehörighetsmätaren ger information om undervisningspersonalens formella behörighet för arbetet. Mätaren anger den procentuella andelen formellt behöriga lärare av alla lärare. Målet är att andelen formellt behöriga lärare i huvudsyssla ska vara så hög som möjligt.

4.2.2 Material, begrepp, klassificeringar

Uppgifterna för lärarbehörighetsmätaren 2011 gäller situationen 31.12.2009.

Undervisningspersonalens behörighet granskas i den resultatbaserade finansieringen för 2011 utgående från material som Utbildningsstyrelsen samlat in av utbildningsanordnarna. Uppgifterna om antalet lärare gäller situationen 31.12.2009.

Mätaren för undervisningspersonalens behörighet omfattar de heltidsanställda, både ordinarie anställda och anställda på viss tid, som 31.12.2009 undervisade i huvudsak inom den grundläggande yrkesutbildningen. I undervisningspersonalen inkluderas alla ordinarie anställda och anställda på viss tid, även de som har tjänstledighet och de som arbetar som vikarier i minst fyra månader. Till undervisningspersonalen hör rektorerna och de övriga undervisningsskyldiga cheferna, lektorerna och de heltidsanställda timlärarna, speciallärarna och studiehandledarna. I uppgifterna om antalet lärare inkluderas inte föreläsare och motsvarande personer som har hållit enstaka eller tillfälliga lektioner.

Med formell behörighet avses att lärarna uppfyller kraven i förordningen om behörighetsvillkoren för personal inom undervisningsväsendet (986/1998).

4.2.3 Beräkning av mätaren

Beräkningen sker stegvis enligt följande:

- de heltidsanställda lärare som var anställda hos utbildningsanordnaren 31.12.2009 plockas ut
- den procentuella andelen formellt behöriga lärare av lärarna i huvudsyssla beräknas

Tabell 3. Fiktivt exempel på hur man utför beräkningen av lärarbehörighetsmätaren 2011

Utbildningsanordnare	Lärare i huvudsyssla 31.12.2009	Formellt behöriga lärare 31.12.2009	Behörighetsmätaren b/a
	a	b	%
Anordnare A	20	16	80,0
Anordnare B	100	85	85,0
Anordnare C	60	40	66,7

Anordnare B får det bästa mätvärdet; 85 procent av lärarna är formellt behöriga. Anordnare C:s resultat är svagast jämfört med de andra utbildningsanordnarna; 66,7 procent av lärarna är formellt behöriga.

4.3 Personalutvecklingsmätaren

4.3.1 Huvudsakligt innehåll och syfte

Personalutvecklingsmätaren beskriver i vilken mån utbildningsanordnaren ekonomiskt satsar på att utveckla och upprätthålla personalens yrkesskicklighet. Personalens kunskande har en stor inverkan på verksamhetens resultat. Målet är att utbildningsanordnarens ekonomiska satsning på personalutveckling ska vara så stor som möjligt.

4.3.2 Material, begrepp, klassificeringar

Vid mätning av personalutvecklingen i den resultatbaserade finansieringen för 2011 gäller uppgifterna år 2009.

Uppgifterna för denna mätare samlas in av Utbildningsstyrelsen. Utbildningsanordnarens sammanlagda personalutgifter fås ur det kostnadsmaterial som Utbildningsstyrelsen samlar in för statsandelsystemet. Uppgifterna om kostnaderna för utveckling av personalen begärdes av utbildningsanordnarna våren 2010 i samband med den kostnadsförfrågan som gällde 2009. Utgifterna innehåller också personalutgifterna för grundläggande yrkesutbildning som ordnas som läroavtalsutbildning.

Till kostnaderna räknas alla kostnader för att uppdatera personalens kompetens inom den grundläggande yrkesutbildningen (inklusive läroavtalsutbildning).

1) Personalutbildning

För att man ska få räkna med kostnader för utbildning som arbetsgivaren har ordnat eller skaffat i personalutvecklingsmätaren krävs att det finns en godkänd utbildningsansökan eller att utbildningen till sin natur är enhetligt ordnad utbildning för hela eller en stor del av personalen. I kostnaderna för utbildningen medräknas alla utbildningskostnader som arbetsgivaren har betalat, även lönekostnader och andra personalkostnader. Om personalkostnaderna inte har bokförts separat kan de kalkyleras på basis av den använda tiden. I kostnaderna medräknas inte olika motions- och rekreationsdagar och dagar som ordnas i syfte att upprätthålla arbetsförmågan, mässevenemang, informationsmöten och andra motsvarande evenemang som gäller utbildningsanordnarens organisation.

2) Kostnader för lärarnas arbetslivskontakter, till vilka räknas bl.a. personalutgifter som utbildningsanordnaren har betalat för perioder med arbetslivskontakter, rese- och inkvarteringskostnader samt dagtraktamenten och andra kostnader som hänför sig direkt till dessa.

Med arbetslivskontakt avses en period då läraren under minst en vecka bekantar sig med och/eller arbetar i uppgifter inom det egna yrkesområdet i ett företag eller en sammanslutning.

Kostnader för planering och handledning av läroplansenliga perioder med inläring i arbetet som studerande genomgår inkluderas inte i uppgifterna för mätaren.

4.3.3 Beräkning av mätaren

Beräkningen sker stegvis enligt följande:

- kostnaderna för personalutvecklingen år 2009 beräknas
- de sammanlagda personalutgifterna år 2009 inom den grundläggande yrkesutbildningen och inom den grundläggande yrkesutbildning som ordnas som läroavtalsutbildning plockas ut
- personalutvecklingsmätarens värde beräknas, dvs. man beräknar hur stor andel utgifterna för personalutvecklingen utgör av alla personalutgifter

Ju större andel utgifterna för personalutveckling utgör av personalutgifterna, desto bättre är resultatet för utbildningsanordnaren.

Tabell 4. Fiktivt exempel på hur man utför beräkningen av personalutvecklingsmätaren

Utbildningsanordnare	Utgifter för utveckling av personalen 2009	Personalutgifter 2009	Personalutvecklingsmätaren
	a	b	a/b
	milj. euro	milj. euro	%
Anordnare A	0,90	18,0	5,0
Anordnare B	1,00	10,0	10,0
Anordnare C	0,45	15,0	3,0

Anordnare B hade satsat mest på personalutveckling, 10 procent, och anordnare C minst, 3 procent av de totala utgifterna för personalen.

4.4 Resultatindexet 2011

Den resultatbaserade finansieringen för yrkesutbildningen baserar sig på resultatindexet, som bildas genom att slå samman de ovan beskrivna tre mätarna: genomslagskraftsmätaren, lärarbehörighetsmätaren och personalutvecklingsmätaren. Ju högre mätarens värde är, desto bättre anses anordnarens resultat vara.

4.4.1 Beräkning av resultatindexet

Mätvärdenas variation skiljer sig mellan de olika mätarna. För att man ska kunna slå samman mätarna överförs mätvärdena först till samma skala. Mätvärdena överförs till normalfördelningsskalan.

Överföringen av mätvärdena till normalfördelningsskalan görs så att man från det mätvärde som varje utbildningsanordnare i granskningspopulationen har fått subtraherar medelvärdet av de mätvärden som alla utbildningsanordnare i granskningspopulationen har fått och dividerar den erhållna skillnaden med mätarens standardavvikelse. De standardiserade värdena varierar i regel mellan -2,0 och +2,0. Resultatet noll anger en genomsnittlig nivå. De tal som är lägre än -2,0 eller högre än +2,0 är exceptionellt dåliga eller bra.

Efter standardiseringen av mätarna viktas de skalade mätvärdena med sina viktningstal. Mätarnas viktningstal anges i 5 § i statsrådets förordning 1766/2009:

	Mätarens viktning
Genomslagskraftsmätaren	90 %
Läraryrighetsmätaren	7 %
Personalutvecklingsmätaren	3 %
Totalt	100 %

Till slut adderas de skalade och viktade mätvärdena (viktat indexvärde). Eftersom viktningen inverkar på indexets fördelning, beräknas det slutliga för normalfördelningen standardiserade värdet (det standardiserade indexvärdet) genom att dividera det viktade indexvärdet med en koefficient som utgörs av kvadratroten ur summan av mätvärdenas kvadrater.

Matematiskt framställt erhålls utbildningsanordnarens resultatindex med följande formel, i vilken varje mätarens mätvärden först har standardiserats till normalfördelningsskalan:

Det viktade indexets värde: $(0,90 \times \text{genomslagskraftsmätaren}) + (0,07 \times \text{läraryrighetsmätaren}) + (0,03 \times \text{personalutvecklingsmätaren})$.

Det standardiserade indexets värde erhålls genom att dividera det ovan erhållna viktade indexvärdet med koefficienten: $\sqrt{((0,90)^2 + (0,07)^2 + (0,03)^2)}$.

Resultatindexet = $100 \times \text{det standardiserade indexvärdet} + 1000$

Tabell 5. Fiktivt exempel på sammanslagning av mätarna

Mätare	Mätarens viktningstal %	Anordnare A		Anordnare B		Anordnare C	
		Standardisera värden	Viktade värden	Standardisera värden	Viktade värden	Standardisera värden	Viktade värden
Genomslagskraftsmätaren	90	0,882	0,794	-1,086	-0,978	0,204	0,183
Läraryrighetsmätaren	7	0,041	0,003	0,349	0,024	0,030	0,002
Personalutvecklingsmätaren	3	0,006	0,000	1,170	0,035	0,031	0,001
Det viktade indexets värde		A	0,797	B	-0,918	C	0,186
Det standardiserade indexets värde			0,883		-1,016		0,206

Utbildningsanordnarnas resultatindex beräknas på följande sätt:

$$\text{Anordnare A } 100 \times 0,883 + 1000 = 1883$$

$$\text{Anordnare B } 100 \times (-1,016) + 1000 = 898$$

$$\text{Anordnare C } 100 \times 0,206 + 1000 = 1021$$

Resultatindexets värden varierar på båda sidor om 1000. Ett genomsnittligt resultat jämfört med de andra utbildningsanordnarna anges med värdet 1 000.

I det fiktiva exemplet fick anordnare A det bästa resultatet med sitt resultatindex på 1883. Detta är ett mycket gott resultat jämfört med de andra utbildningsanordnarna. Anordnaren C, som kom på andra plats med indexvärdet 1021, hade ett resultat som var ungefär genomsnittligt jämfört med de andra utbildningsanordnarna. Det sämsta resultatet fick anordnare B, vars resultatindex 898 var lägre än genomsnittet.

Bilaga 1 Paragrafer som gäller den grundläggande yrkesutbildningens resultat

Statsrådets förordning om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1766/2009). Förordningen har getts i Helsingfors den 29 december 2009.

....

5 §

Gradering av priserna per enhet på basis av verksamhetens resultat

Priset per enhet för grundläggande yrkesutbildning graderas på basis av verksamhetens resultat utgående från ett resultatindex för utbildningsanordnaren. Ett poängvärde för resultatindexet beräknas genom en sammanslagning av de kommensurabla standardiserade värdena på de resultatbeskrivande faktorerna (mätare) som föreskrivs i 25 § 2 mom. i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet.

En genomslagskraftsmätare mäter studerandenas sysselsättning, övergång till fortsatta studier, genomströmning och avbrott i studierna. Vid beräkningen av resultatindexet är viktningen för genomslagskraftsmätaren 90 procent, för lärarbehörighetsmätaren 7 procent och för personalutvecklingsmätaren 3 procent.

Graderingen på basis av verksamhetens resultat görs för fyra femtedelar av de utbildningsanordnare som ingår i resultatindexberäkningen så att man bestämmer värdet på resultatindexet (poängvärde) på vilket priset per enhet graderas. Priset per enhet för en utbildningsanordnare graderas med det belopp som fås då utbildningsanordnarens poäng som överstiger det nämnda poängvärdet för resultatindexet multipliceras med produkten av utbildningsanordnarens pris per enhet och antal studerande enligt 25 § 2 mom. i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet samt med det belopp som motsvarar poängvärdet för resultatindexet enligt 4 mom., och divideras med utbildningsanordnarens totala antal studerande. När den gradering som görs på basis av resultatindex överskrider det kalkylerade pris per enhet som avses i 25 § 4 mom. med mer än 10 procent, beaktas 33 procent av den överskridande delen.

Det belopp som motsvarar poängvärdet för resultatindexet fås så att de kostnader som specificerats enligt utbildningsområde enligt 25 § 2 mom. i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet divideras med de sammanlagda inkomsterna för de viktade priserna per enhet per utbildningsområde inom resultatindexet för respektive huvudman inom yrkesinriktad utbildning samt antalet studerande per utbildningsområde och antalet poäng som överstiger resultatindexets nedre gräns.

6 §

Populationer och beräkning av genomslagskraftsmätaren

Beräkningen av genomslagskraftsmätaren för enskilda utbildningsanordnare grundar sig på de nyaste uppgifterna i Statistikcentralens individbaserade statistik och i Utbildningsstyrelsens statistik över gemensam ansökan till utbildning på andra stadiet.

Grunden för beräkningen av genomslagskraftsmätaren är populationen av de studerande som genomför en yrkesinriktad grundexamen hos en enskild utbildningsanordnare. Populationens storlek motsvarar antalet studerande under det år som ligger fem år tillbaka i tiden jämfört med det år då finansieringsbeslutet fattas. Värdet för mätaren för en enskild utbildningsanordnare baseras på de studerandes situation under en uppföljningsperiod på tre och ett halvt år. Utanför beräkningen lämnas de studerande som saknar personbeteckning när uppföljningsperioden inleds samt sådana som vid uppföljningsperiodens slut enligt sysselsättningsstatistiken saknar hemkommun i Finland enligt vad därmed avses i lagen om hemkommun (201/1994) eller som fullgör sin värnplikt eller civiltjänst.

I samband med beräkningen av genomslagskraftsmätaren indelas de studerande vid uppföljningsperiodens slut i följande fem kategorier:

- 1) studerande som har avlagt yrkesinriktad grundexamen under uppföljningsperioden och har arbete vid tidpunkten för den sista veckan av uppföljningsperioden (utexaminerad, sysselsatt),
- 2) studerande som har avlagt yrkesinriktad grundexamen och som under uppföljningsperioden bedriver studier för högskoleexamen eller har avlagt högskoleexamen (utexaminerad, fortsättningsstuderande),
- 3) studerande som har avlagt yrkesinriktad grundexamen under uppföljningsperioden och inte bedriver studier med sikte på högskoleexamen eller har avlagt högskoleexamen och inte heller har arbete vid tidpunkten för den sista veckan av uppföljningsperioden (utexaminerad, har inte arbete och är inte fortsättningsstuderande),
- 4) studerande som inte har avlagt yrkesinriktad grundexamen under uppföljningsperioden, men alltså bedriver studier som leder till yrkesinriktad grundexamen eller annan examen eller som är sysselsatta vid tidpunkten för den sista veckan av granskningsperioden (outexaminerad, har inte arbete men är studerande),
- 5) studerande som inte har avlagt yrkesinriktad grundexamen eller någon annan examen under uppföljningsperioden och som inte bedriver studier med sikte på annan examen och inte har arbete vid tidpunkten för den sista veckan av granskningsperioden (outexaminerad, har inte arbete och är inte heller studerande).

Vid beräkningen av genomslagskraftsmätaren räknar man för varje specifik huvudman och enligt varje grupp i 3 mom. med hjälp av en regressionsmodell ut ett parametervärde, som uttrycker utbildningsanordnarens självständiga påverkan på hur de studerande har placerat sig i respektive grupp. När parametervärdena räknas ut tilldelas de av utbildningsanordnaren oberoende bakgrundsfaktorerna ett konstant värde. Som omgivningsfaktorer beaktas den studerandes bakgrundsfaktorer, egenskaper som anknyter till utbildningen och regionfaktorer (fri översättning, meningen fattas i den svenska versionen av förordningen). De egenskaper som beaktas som bakgrundsfaktorer har att göra med de studerandes ålder, modersmål, kön, familjetyp, medeltalet på grundskolans avgångsbetyg samt utbildning som getts i form av specialundervisning. De faktorer som beaktas i samband med utbildningen är vilken termin studierna inletts, studieområdet, de examina som avlagts före granskningsperioden, gymnasiestudier under granskningsperioden, studier som förbereder för en fristående examen samt studier i form av läroavtal. Den ekonomiska regionen beaktas som regional faktor.

Vid beräkningen av genomslagskraftsmätarens värde för en specifik utbildningsanordnare multipliceras värdet för de parametrar som avses i 4 mom. med det viktade tal som fastställts för varje pa-

rameter för var och en av de kategorier som avses i 3 mom. I den första kategorin är viktningstalet 10, i den andra kategorin är det 6, i den tredje kategorin är det 3, i den fjärde kategorin är det 1 och i den femte kategorin är det 0. Det sammanlagda värdet för samtliga parametrar multiplicerat med viktningstalet är lika med värdet för genomslagskraftsmätaren.

7 §

Populationer och beräkning av personalmätare

Vid beräkningen av utbildningsanordnarspecifika personalmätare utgår man från Utbildningsstyrelsens senaste statistiska uppgifter.

Vid beräkningen av lärarbehörighetsmätaren utgörs populationen av de lärare i huvudsyssla vars huvudsakliga uppgift är att undervisa inom den yrkesinriktade grundutbildningen. Lärarbehörighetsmätaren är den procentuella andelen formellt behöriga lärare av dessa lärare.

Som kostnader vid beräkningen av personalutvecklingsmätaren räknas utgifterna för utveckling av den personal som svarar för den grundläggande yrkesutbildningen under året. Värdet på personalutvecklingsmätaren är personalutvecklingsutgifternas procentuella andel av alla personalutgifter.

8 §

Utbildningsanordnare som inte omfattas av resultatindexberäkning

Ett resultatindex beräknas för anordnare av grundläggande yrkesutbildning, med undantag av de anordnare för vilka den behövliga informationen inte är tillgänglig eller antalet studerande är så litet att resultatindexet inte kan beräknas på ett statistiskt tillförlitligt sätt. Resultatindexet beräknas inte heller för de utbildningsanordnare som har en i 9 § i lagen om yrkesutbildning avsedd särskild uppgift att ordna specialundervisning.

Bilaga 2 Statistikuppgifter för avgränsningen av populationen för genomslagskraftsmätaren 2011

De uppgifter som behövs om de studerande vid beräkningen av genomslagskraftsmätaren hämtas från Statistikcentralens personbaserade material för 2005, enligt vilket det fanns 169 688 studerande inom den examensinriktade grundläggande yrkesutbildningen. Populationen inkluderar de studerande inom läroplansbaserad grundläggande yrkesutbildning som var registrerade 20.9.2005 samt de studerande som under kalenderåret 2005 deltog i grundläggande yrkesutbildning, både sådan som baserade sig på läroavtal och sådan som var utbildning som förbereder för en fristående examen.

Den population som ska granskas erhålls genom att avgränsa den ovannämnda populationen enligt tabellen nedan.

Tabell 6. Antal studerande som uteslöts vid urvalet från statistikmaterialet fördelat på olika grupper år 2005
(Samma person kan ingå i flera grupper, talen kan inte adderas)

Personbeteckningen bristfällig	729
Ej utbildning underställd undervisningsförvaltningen	13 432
Utbildningsstadiet (undervis.förv. klass.) ej yrkesutb. på andra stadiet	95
Yrkesinriktad grundexamen är inte den primära examen	3 789
Studerande inom programmet Kunskapslyftet	828
Läroanstaltstypen är specialyrkesläroanstalt	2 458
Uppgiften om när studierna inletts är felaktig	108
Målet är att avlägga en examensdel eller några examensdelar	3 391
Okänt när en yrkesinriktad eller en högre examen har avlagts	764 ¹⁾
Uppgift om huvudsaklig verksamhet fattas för år 2008	2 159 ¹⁾
Huvudsaklig verksamhet år 2008 är värnpliklig	7 057 ¹⁾
Annan orsak eller orsak som gäller dataskyddet	214

¹⁾ Dessa antal framgår av den basdatarapport som upprättats för varje anordnare och region (K32K7S)
"Sijoittumislaskennasta poisjätetyt".

Efter dessa avgränsningar erhålls den population som ska användas vid beräkningen av genomslagskraftsmätaren, 139 507 studerande. Det kan komma ytterligare några små ändringar i populationen efter att den basdatarapport som sänts till utbildningsanordnarna kontrollerats och efter att de andra ändringar som görs vid den slutliga kontrollen har genomförts.

För att säkerställa statistisk tillförlitlighet utesluts till slut vid beräkningen av resultatindexet de utbildningsanordnare som efter de ovannämnda avgränsningarna har under 45 studerande som omfattas av granskningen. I de rapporter som gäller genomslagskraftsmätaren ingår även dessa anordnare.

The background of the page is a vibrant green color. It features several overlapping, curved, semi-transparent shapes in various shades of green, creating a layered, organic effect. The shapes are most prominent in the upper half of the page, with some extending towards the bottom. The overall aesthetic is clean and modern.

Online
ISBN 978-952-13-4918-8
ISSN 1798-9078